

ROZHODNUTÍ PODSTOUPIT OPERACI  
KLOUBŮ U OSOB S HEMOFILIÍ:  
**POJĎME NAPLÁNOVAT  
OPERACI A DALŠÍ KROKY**



# JEDNEJTE

**DOHODNĚTE SE** NA MOŽNOSTECH SE SVÝM TÝMEM ZDRAVOTNÍKŮ  
**ZKONTROLUJTE** SVOU PŘIPRAVENOST NA OPERACI  
**UDĚLEJTE** DOPORUČENÉ KROKY

# DŮLEŽITÉ INFORMACE PRO VÁS

Učinili jste důležité rozhodnutí podstoupit operaci kloubů.

Zde najdete informace o předoperační přípravě a co Vás čeká během samotné operace i po ní. Pomůžeme Vám:

- učinit potřebná opatření na pooperační období, včetně fyzioterapie, správné výživy a přípravy Vašeho domova,
- vypořádat se s Vašimi obavami, abyste se v den operace cítili připraveni a uvolnění.

Vaše zdravotní sestra bude partnerem v oblasti zdravotní péče po celou dobu předoperačního období i v průběhu Vaší rehabilitace.

Rodina nebo pečující by měli být také úzce zapojeni v každé fázi, aby Vám mohli poskytnout podporu.



Níže uvedený rámeček se v této brožuře objevuje několikrát a obsahuje informace pro pacienty s inhibitory.

**i**

**Zvláštní pokyny pro pacienty s vrozenou hemofilií s inhibitory**

Tyto materiály slouží pouze vzdělávacím a informativním účelům. Neměly by nahrazovat žádné doporučení ani informace poskytnuté Vaším specialistou na hemofilii a/nebo jinými zdravotnickými pracovníky. Operace u pacientů s hemofilií (s inhibitory nebo bez nich) s sebou může nést specifická rizika, která musí být pečlivě posouzena a prodiskutována s Vaším specialistou na hemofilii a multidisciplinárním týmem. Operace u pacientů s hemofilií (s inhibitory nebo bez nich) by měla být vždy provedena po konzultaci se specializovaným centrem pro léčbu hemofilie.<sup>1</sup>

# DŮVODY VAŠÍ ZPŮSOBILOSTI K OPERACI

Operace Vám byla navržena z jednoho nebo více následujících důvodů:<sup>2</sup>



Bolest a ztráta funkce snižuje Vaši schopnost postarat se o sebe v každodenním životě, například při mytí a oblékání.

Bolest Vám ztěžuje spánek.

Zkoušeli jste různé léky, ale nepomáhají zmírnit Vaši bolest, případně léky, které dříve fungovaly, již nejsou účinné.

Jiné možnosti (např. odpočinek, dlahy, pomůcky pro podporu mobility) jste vyzkoušeli, ale nepomohly Vám zmírnit bolest.

Krvácení do kloubů je časté, obvykle však není hlavním důvodem chirurgického zákroku.

**Máte pocit, že se Vás jeden nebo více z uvedených bodů týká?**

# ZDRAVOTNÍ PŘÍPRAVA PŘED OPERACÍ

## FYZIOTERAPIE<sup>2</sup>

Před operací Vás fyzioterapeut naučí cviky na posílení Vašeho těla. Tato cvičení budou přizpůsobena Vašemu tělu a typu operace, kterou budete podstupovat.

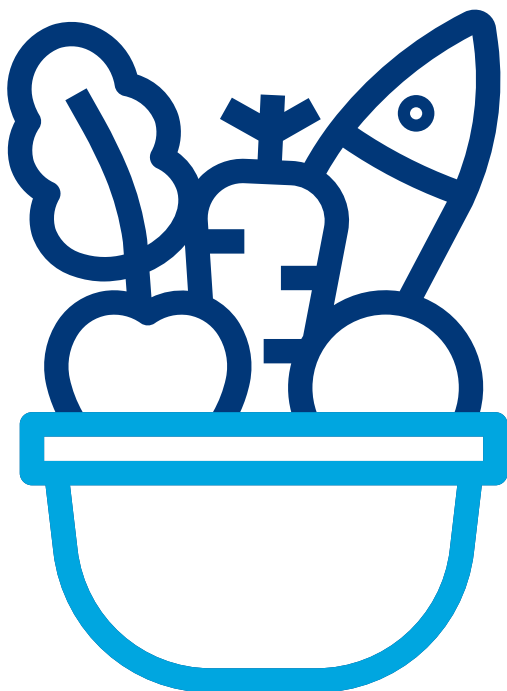
Pokud například podstupujete náhradu kyčle nebo kolene, budou některé cviky zaměřené na posílení horní části Vašeho těla, aby bylo při rehabilitaci snazší používat berle nebo chodítko.

Váš fyzioterapeut Vám také může ukázat, jak po operaci provádět určité pohyby, jako je vstávání z postele a sprchování. Rovněž zkontroluje, zda budete doma potřebovat nějaké další pomocné vybavení.

**Dodržování  
fyzioterapeutického plánu je  
zásadní pro dosažení co  
nejlepších výsledků operace.**



Na kdy máte naplánovanou  
příští fyzioterapii?



## FYZICKÁ A DIETNÍ PŘÍPRAVA<sup>2</sup>

Tyto jednoduché kroky Vám mohou pomoci připravit se na operaci a urychlit zotavování.

Co byste měli udělat před operací:

- Aby se snížilo riziko infekce, ujistěte se, že jsou vyřešeny všechny Vaše problémy se zuby nebo dásněmi.
- Jezte zdravě – nedržte ale dietu, pokud Vám nebyla doporučena. V případě nadváhy Vás může chirurg požádat, abyste před operací zhubli.
- Omezte cigarety nebo přestaňte kouřit.
- Nejméně 2 dny před chirurgickým zákrokem nepijte alkohol – tým zdravotníků Vám také může doporučit, abyste alkohol nekonzumovali určitou dobu po operaci.
- Informujte tým zdravotníků, pokud se u Vás v týdnu před operací vyskytne infekce, včetně nachlazení nebo horečky.



Potřebujete si sjednat  
návštěvu u zubaře?

Jíte dobře?

Máte nějaké další  
zdravotní problémy?

# PŘÍPRAVA DOMA A NA PRACOVÍŠTI

## JAK SI MŮŽETE PŘIPRAVIT SVŮJ DOMOV NA NÁVRAT PO OPERACI?<sup>2</sup>

Zde je několik způsobů, jak se připravit:

- Odstraňte koberce, volné předložky a uklidte kabely, abyste o ně nezakopli.
- Přestavte nábytek tak, abyste vytvořili prostor pro invalidní vozík nebo chodítko.
- Zvažte instalaci vyvýšené toalety, toaletního prkénka a podpěr, sedátka a madel do vany nebo sprchy.
- Vytvořte si prostor, kde budete moci trávit většinu zotavovacího období, a vybavte jej lůžkem nebo křeslem, stolkem na nápoje, jídlo, ovladač, knihy, telefon nebo rádio a odpadkovým košem.
- Připravte si užitečné nástroje, jako je lžice na obouvání, koupelňová houbička s dlouhou rukojetí a podavač předmětů.
- Zamrazte si pár zdravých jídel a nakupte jednorázové příbory a nádoby.
- Požádejte o dočasné povolení k parkování pro osoby se zdravotním postižením.



Máte nějaké obavy ohledně přípravy Vašeho domova?

## VYSVĚTLILI JSTE V PRÁCI NEBO VE ŠKOLE SVŮJ NADCHÁZEJÍCÍ CHIRURGICKÝ ZÁKROK?<sup>2</sup>

- O vaší operaci a následném volnu budou muset být informováni.
- Pokud Vaše práce není fyzicky náročná, budete se moci vrátit do 6 týdnů. Pokud je náročná, budete potřebovat alespoň 3 měsíce volna.
- V místě výkonu práce nebo studia možná budete muset provést určité dočasné změny.
- Pokud ještě studujete, budete muset dohnat zameškané hodiny a zkoušky.
- Dobu potřebnou k zotavení můžete prodiskutovat se svým chirurgem a fyzioterapeutem.



Potřebujete sociálního pracovníka, který Vám pomůže v oblasti financí?

Potřebuje Váš zaměstnavatel nebo škola informace, aby Vám mohli po operaci pomoci?



Pokud jste pacient s inhibátorem, Vaše zotavení může být kvůli Vaší rehabilitaci a léčebnému plánu delší.<sup>2</sup>

# LÉKAŘSKÁ PŘÍPRAVA PŘED OPERACÍ

## Kontrola léků, které již užíváte<sup>2</sup>

- Váš tým zdravotníků zkontroluje, zda byste měli v užívání jakýchkoli stávajících léků pokračovat.

## Plánování žilního přístupu<sup>3,4</sup>

- Zajištění žilního vstupu (např. pro infuzi) je důležité pro podání srážlivého faktoru během operace a po ní.
- Volba metody se u jednotlivých pacientů liší.
- Pokud si léky nemůžete aplikovat sám doma, tým zdravotníků bude muset zajistit jiné řešení, například zajistit služby domácí péče nebo převoz do nemocnice.



Někdy je nutná krevní transfuze. Dáváte k ní v případě potřeby souhlas?

## POSLEDNÍ KROKY PŘED OPERACÍ

### Fyzikální vyšetření – několik týdnů před operací<sup>2</sup>

- Podstoupíte kompletní fyzikální vyšetření, aby se zkontrolovalo, že nemáte žádné zdravotní potíže, které by mohly Váš chirurgický zákrok ovlivnit.

### Rutiní vyšetření – týden před operací<sup>2</sup>

- Krevní testy (včetně kontroly na přítomnost inhibitorů)
- Elektrokardiogram (EKG) ke kontrole srdeční frekvence a rytmu
- Rentgen hrudníku
- Vyšetření moči
- Teplota a krevní tlak
- Hladina viru u pacientů s HIV / hepatitidou C

Testování může být prováděno na různých nemocničních odděleních, přičemž testování srážlivosti/ inhibitoru se provádí v rámci centra pro léčbu hemofilie.

### Ortopedické vyšetření – krátce před operací<sup>2</sup>

- Výsledky jiných vyšetření budou předány Vašemu chirurgovi.
- Chirurg poté prohlédne místo operace, zkontroluje Vaše výsledky a vyřeší s Vámi veškeré Vaše případné obavy.

### Léky proti bolesti<sup>2</sup>

- Dostanete plán úlevy od bolesti, který bude přizpůsoben Vaším potřebám.
- Během operace a po ní budeme tlumení Vaší bolesti pečlivě sledovat.

### Setkání s anesteziologem<sup>2</sup>

- Setkáte se se svým anesteziologem a proberete s ním anestezii, která bude použita.

**Vaše zdravotní sestra Vám bude v průběhu celého procesu poskytovat podporu a informace a pomůže Vám naplánovat vaše propuštění.**



Máte ve svém diáři zaznamenané termíny schůzek?



Pokud máte lehkou hemofilii A nebo dostáváte intenzivní substituci faktoru poprvé, budete během operace a v průběhu rehabilitace sledováni a během rutinního vyšetření vyšetřeni na přítomnost inhibitorů.<sup>3</sup>



Pokud jste pacient s inhibitory, Vaši péči bude mít na starosti tým zdravotníků se zkušenostmi v této oblasti, a to ve specializovaném centru pro léčbu hemofilie.<sup>1</sup>

# REHABILITACE PO ZÁKROKU

Pro rychlé zotavení je důležitá dobrá domácí péče a pomoc:<sup>2</sup>

- Možná budete potřebovat někoho, kdo s Vámi zůstane alespoň několik dní po návratu domů po zákroku.
- Může Vám pomoci dodržovat pokyny pooperační péče a sledovat Vaši rekonvalescenci.
- Může Vám také pomoci s každodenními úkony, jako je vaření, praní, úklid a péče o děti.

Přestože budou Vaše bolesti tlumeny, měli byste být opatrní a během rekonvalescence byste se neměli namáhat.

Pokud žijete sami nebo vyžadujete další péči a nemáte nikoho, kdo by s Vámi po odchodu z nemocnice zůstal, možná budete muset jít do rehabilitačního centra nebo si vyžádat domácí péči.



Máte někoho, kdo Vám pomůže prvních několik dní/týdnů?



# POSOUZENÍ VAŠÍ PŘIPRAVENOSTI NA OPERACI

Zde je užitečný kontrolní seznam pro posouzení Vaší připravenosti na operaci.

Slouží k ujištění, že jste zvažili různé přípravné kroky pro získání dobrých výsledků a usnadnění Vašeho zotavení.

Tento list prosím vyplňte a přineste jej zpět do centra pro léčbu hemofilie.

Váš tým zdravotníků Vám pak může pomoci s veškerými potřebami a dotazy, které byste mohli před operací mít.

## Současná celková způsobilost a schopnost pohybu<sup>2</sup>

- Pečujete v rámci přípravy na operaci o své zdraví? Nemáte například žádné potíže se zuby nebo dásněmi, zdravě se stravujete, nekouříte, omezili jste příjem alkoholu?
- Jaký máte pocit ze své současné pohyblivosti kloubů?

---

---

---

## Jiná zdravotní a sociální příprava<sup>2</sup>

- Máte nějaké obavy týkající se Vašich cviků v rámci fyzioterapie?
- Jste si jistí, zda můžete pokračovat v užívání stávajících léků?
- Máte někoho, kdo Vám po operaci pomůže doma?
- Máte nějaké jiné obavy týkající se zdravotních nebo sociálních záležitostí?

---

---

---

## Příprava domova<sup>2</sup>

- Cítíte se jistě ohledně příprav, které potřebujete provést doma?

---

---

---

## Příprava v práci nebo ve škole<sup>2</sup>

- Cítíte se jistě ohledně příprav, které potřebujete provést v práci nebo ve škole?

---

---

---

## Celková připravenost na zákrok<sup>2</sup>

- Máte nějaké další obavy, o kterých jsme se nezmínili?

---

---

---



# PLÁN ZVLÁDÁNÍ BOLESTI

Po operaci budete pociťovat určitou bolest a nepohodlí, dostanete na ně však léky.

Vyplňte prosím tento list společně se svým fyzioterapeutem, abyste si objasnili své cíle po operaci.

## Možnosti úlevy od bolesti<sup>3,5</sup>

- Vaše bolest bude zvládnuta s pomocí anesteziologa.
- Aspirin a další „nesteroidní protizánětlivé léky“ (jako je ibuprofen) by se po operaci neměly k léčbě bolesti používat, protože ovlivňují srážlivost krve.
- Nejprve lze nitrožilně podat silné léky proti bolesti - opioidy.. Později mohou být opioidy podávány perorálně.
- Při ústupu bolesti lze použít mírnější lék proti bolesti.
- K úlevě od bolesti a ke zvládnutí otoků lze místo zchladit.

---

---

---

## Vaše pooperační cíle v oblasti bolesti a pohybu

Počet týdnů po operaci	Mé cíle v oblasti bolesti	Mé cíle v oblasti pohybu
0 (bezprostředně po operaci)		Např. první den chci ujít pět kroků s chodítkem.
1	Např. má bolest je plně odstraněna léky.	
2		
3		
4	Např. bolest vůbec neovlivňuje můj život.	

**Reference:** 1. Escobar MA, et al. Haemophilia 2018;24(5):693–702. 2. Canadian Hemophilia Society. Challenges, Choices, Decisions. A Guide on Orthopedic Surgery for People with Hemophilia. Dostupné z: <https://www.hemophilia.ca/files/Challenges-Choices-Decisions%20Hemophilia.pdf>. [Poslední přístup v lednu 2020]. 3. World Federation of Hemophilia. Guidelines for the management of haemophilia. 2nd edition. Dostupné z: <https://www1.wfh.org/publications/files/pdf-1472.pdf>. [Last accessed January 2020]. 4. Valentino LA and Kapoor M. Expert Rev Med Devices 2005;2(6):699–711. 5. National Hemophilia Foundation. Physical Therapy Practice Guidelines for Persons with Bleeding Disorders: Total Knee Replacement. 2015. Dostupné z: <https://www.hemophilia.org/sites/default/files/document/files/238PTTotalKneeReplacement.pdf>. [Poslední přístup v lednu 2020].

Logo s býkem Apis je registrovaná ochranná známka společnosti Novo Nordisk A/S.  
© 2020 Novo Nordisk Healthcare AG, Curych, Švýcarsko.

Datum přípravy: Březen 2022 CZ22CH00012